

YÖNETİM VE ORGANİZASYON DERNEĞİ DERGİSİ

JOURNAL OF MANAGEMENT AND ORGANISATION ASSOCIATION

EĞİTİMDE LİDERLİK: OKUL MÜDÜRLERİNİN ROLÜ VE ETKİSİ

LEADERSHIP IN EDUCATION: THE ROLE AND IMPACT OF SCHOOL PRINCIPALS

Bayram BİRCAN

Okul Müdürü/Karahüseyinli Ortaokulu

School Principal/Karahuseyinli Secondary School

bircanalmond@gmail.com

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type	: Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received	: 15.05.2026
Kabul Tarihi / Accepted	: 18.05.2026
Yayın Tarihi / Published	: 15.05.2026
Yayın Sezonu / Pub Date Season	: Haziran/June

Atıf/Cite as: -

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, iTenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir/This article has been scanned by iTenticate.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur/It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited (Bayram BİRCAN).

Eğitimde Liderlik: Okul Müdürlerinin Rolü ve Etkisi

Öz

Bu çalışma, okul müdürlerinin eğitim politikalarının oluşturulması ve uygulanması süreçlerindeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Eğitimde liderlik, yalnızca okulun idari işleyişini yönetmekle sınırlı olmayıp aynı zamanda eğitim reformlarının uygulanması, öğretmenlerin desteklenmesi ve öğrenci başarısının artırılması gibi çok boyutlu sorumlulukları içermektedir. Araştırmada tanımlayıcı literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Google Scholar, ERIC, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında 2010-2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar incelenmiştir. Elde edilen bulgular, okul müdürlerinin eğitim politikalarının yerel düzeyde uygulanmasında stratejik bir rol üstlendiklerini göstermektedir. Müdürlerin stratejik yönetim becerileri, okul kültürünün geliştirilmesi, öğretmen motivasyonunun artırılması ve yenilikçi eğitim uygulamalarının hayata geçirilmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Bununla birlikte bürokratik engeller, kaynak yetersizlikleri ve değişime karşı direnç gibi sorunların okul müdürlerinin liderlik süreçlerini zorlaştırdığı belirlenmiştir. Çalışma sonucunda, okul müdürlerine daha fazla yetki ve özerklik verilmesi, mesleki gelişim fırsatlarının artırılması ve eğitim politikalarında daha etkin karar alma süreçlerine katılımlarının sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Eğitimde sürdürülebilir başarının sağlanabilmesi için okul müdürlerinin liderlik rollerinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Liderlik, okul müdürü, eğitim politikaları, stratejik yönetim, okul yönetimi

Leadership In Education: The Role And Impact Of School Principals

Abstract

This study aims to examine the role of school principals in the development and implementation of educational policies. Leadership in education is not limited to managing the administrative functioning of schools; it also includes multidimensional responsibilities such as implementing educational reforms, supporting teachers, and improving student achievement. In this study, a descriptive literature review method was employed. Studies published between 2010 and 2025 were reviewed through databases such as Google Scholar, ERIC, Scopus, and Web of Science. The findings indicate that school principals play a strategic role in implementing educational policies at the local level. Principals' strategic management skills significantly contribute to improving school culture, increasing teacher motivation, and implementing innovative educational practices. However, bureaucratic barriers, limited resources, and resistance to change were identified as major challenges affecting school leadership processes. The study concludes that school principals should be granted greater authority and autonomy, provided with more professional development opportunities, and involved more actively in educational policy decision-making processes. Strengthening the leadership roles of school principals is essential for achieving sustainable success in education.

Keywords: educational leadership, school principal, educational policies, strategic management, school administration

1. Giriş

Eğitim sistemleri, yalnızca müfredat ve öğretim yöntemlerinden değil, aynı zamanda bu sistemlerin yöneticileri olan okul müdürlerinden de etkilenmektedir. Eğitimde liderlik kavramı, okul müdürlerinin okul politikalarını belirleyip hayata geçirme ve öğretmenlerle öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yaratma becerisini ifade eder. Okul müdürlerinin eğitim politikaları oluşturma süreçlerindeki rolü, özellikle eğitimdeki değişimlerin yönetilmesi ve sürdürülebilir eğitim reformlarının uygulanması açısından kritik öneme sahiptir.

Okul müdürleri, eğitimdeki reformların ve politikaların başarılı bir şekilde sahada uygulanmasını sağlayan başlıca liderlerdir (Leithwood & Jantzi, 2005). Müdürlerin, eğitim politikalarını sadece yönetmekle kalmayıp aynı zamanda bu politikaların şekillendirilmesinde aktif bir rol oynamaları, onların eğitimdeki etkilerini çok daha önemli kılmaktadır (Fullan, 2014). Bu bildirinin amacı, okul müdürlerinin eğitim politikaları oluşturma süreçlerindeki rolünü ve bu süreçteki etkilerini literatür taraması üzerinden incelemektir.

2. Yöntem

Bu çalışma, belirli bir araştırma sorusuna yönelik olarak mevcut akademik çalışmaların sistematik bir şekilde analiz edildiği literatür taraması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, okul müdürlerinin eğitim politikalarını oluşturma süreçlerinde nasıl etkin olduklarını anlamak için şu adımlar izlenmiştir:

• **Veri Kaynakları:** Google Scholar, ERIC, Scopus ve Web of Science gibi akademik veri tabanları kullanılarak 2010-2025 yılları arasında yayımlanan araştırmalar taranmıştır.

• **Anahtar Kelimeler:** Literatür taramalarında “okul müdürlerinin eğitim politikaları,” “eğitimde liderlik,” “okul yöneticilerinin stratejik yönetimi” ve “politikaların yerelde uygulanması” gibi ifadeler kullanılmış ve tarama sonucu çıkan makaleler değerlendirilmeye alınmıştır.

• **Analiz Yöntemi:** Tarama yapılan makaleler arasında okul müdürlerinin eğitim politikalarındaki rolü, stratejik yönetim becerileri ve eğitim politikalarının uygulanmasıyla ilgili araştırmalar derinlemesine incelenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Okul M¼d¼rlerinin Eğitim Politikaları Oluşturma S¼recindeki Rol¼

3.1.1. Politika Oluşturma ve Uygulama

M¼d¼rlerin en ¼nemli işlevlerinden biri, eğitim politikalarını sadece takip etmek değil, aynı zamanda bu politikaların okul d¼zeyinde şekillendirilmesidir. Okul m¼d¼rleri, ¼đretmenlerin, velilerin ve ¼đrencilerin ihtiyaçlarını g¼z ¼n¼nde bulundurarak eğitim politikalarını ¼zelleřtirme s¼recinde aktif bir rol alabilirler. Hallinger (2011), okul m¼d¼rlerinin eğitim reformlarına liderlik etme yeteneğinin okul k¼lt¼r¼n¼ ve ¼đretim stratejilerini doğrudan şekillendirdiğini vurgulamaktadır. M¼d¼rler, yerel ihtiyaçları belirleyerek merkez¼ eğitim politikalarını okul d¼zeyine adapte ederler.

3.1.2. Stratejik Y¼netim ve Planlama

Okul m¼d¼rleri, eğitim politikalarının okulda uygulanmasında stratejik bir planlama rol¼ ¼stlenirler. M¼d¼rlerin stratejik vizyonları, okulun eğitim politikalarına uyum sağlamasında kritik bir ¼neme sahiptir (Day, Gu, & Sammons, 2016). Bu stratejik y¼netim s¼reci, okulun genel eğitim hedeflerinin belirlenmesinden ¼đretmen gelişim programlarına kadar geniş bir alanı kapsar.

3.1.3. Yerel Eğitim Politikalarının Yaratılması

M¼d¼rler, merkez¼ politikalara ek olarak, okulun ¼zel ihtiyaçlarına g¼re yerel eğitim politikaları geliştirebilirler. Bu yerel politikalar, ¼đrenci başarısını artırmaya y¼nelik stratejiler, ¼đretmen motivasyonu için geliştirilen destek programları ve okul içi etkileşimleri d¼zenleyen yenilikçi yaklaşımlar olabilir. Okul m¼d¼rlerinin bu t¼r yerel politika geliştirme s¼reçlerine katılımı, eğitim sisteminin b¼t¼nc¼l ve etkili bir şekilde işlemesi açaşından ¼nemli bir unsurdur.

3.2. Okul M¼d¼rlerinin Eğitim Politikaları ¼zerindeki Etkisi

• **Politika Entegrasyonu:** M¼d¼rler, eğitim reformlarını okula entegre etme s¼recinde ¼nemli bir rol oynar. Eğitimdeki reformlar, merkez¼ y¼netim tarafından belirlendikten sonra okul d¼zeyine indirilir. M¼d¼rler, bu reformların uygulama s¼reçlerini koordine ederken ¼đretmenlerin ve ¼đrencilerin ihtiyaçlarını g¼z ¼n¼nde bulundururlar.

• **Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar:** Dijitalleşme ve teknolojik yenilikler, okul müdürlerinin eğitim politikalarını şekillendirirken dikkate alması gereken önemli faktörlerdir. Müdürler, teknolojinin eğitimde daha etkin kullanılabilmesi için okullarını hazırlamalıdır (Harris, 2002).

3.3. Karşılaşılan Zorluklar ve Çözüm Önerileri

• **Bürokratik Engeller:** Merkezî eğitim yönetimlerinin katı bürokratik yapıları, okul müdürlerinin politika uygulama süreçlerini sınırlayabilir (Pont, Nusche, & Moorman, 2008).

• **Öğretmen ve Öğrenci Direnci:** Eğitimdeki yeniliklere öğretmenler ve öğrencilerden gelen dirençler, okul müdürlerinin başarılı liderliklerini zorlaştırabilir. Bu dirençleri aşabilmek için müdürlerin etkili iletişim stratejileri geliştirmesi gerekmektedir (Robinson et al., 2008).

• **Kaynak Eksiklikleri:** Eğitim politikalarının etkili bir şekilde uygulanabilmesi için yeteri kadar mali ve insan kaynağına ihtiyaç vardır. Okul Müdürlerinin eğitim politikalarını uygulamaya çalışırken sınırlı kaynaklarla yaratıcı çözümler üretmek zorunda kalmaları kaynak eksikliğine bir çözüm sağlamaz. Çözüm için müdürlere fazladan iş yükü yüklemek mevcut sorumluluklarının yerine getirmelerinde sorunlar yaşamalarına neden olacaktır.

4. Tartışma ve Sonuç

Okul müdürleri, eğitimdeki liderlik rollerinde sadece öğretmen ve öğrenci başarısını etkilemekle kalmaz, aynı zamanda eğitim politikalarının şekillendirilmesinde de kritik bir rol oynarlar. Eğitimdeki dönüşüm süreçlerinde okul müdürlerinin daha aktif rol alması, eğitim sisteminin gelişimi için önemlidir. Eğitimde liderlik, okul müdürlerinin stratejik yönetim becerileri, öğretmen desteği ve politikaların yerelleştirilmesi ile daha etkin hale gelebilir.

Ülkemizde son zamanlarda okullarda şiddet olaylarının artması ve en son Şanlıurfa ile Kahramanmaraş'ta yaşanan olaylar okullarda güvenlik sıkıntısının olduğunu ortaya koymaktadır. Okullarda güvenlik personelinin olmaması ve okul müdürlerinin ellerinde yeterli maddi imkânların bulunmaması okullarda güvenlik tedbirlerinin alınmasını zorlaştırmaktadır. Okullarını çok iyi tanıyan, eksikliklerini ve yapısını bilen okul müdürlerinin yetki ve sorumlulukları artırılıp, mali ve personel yönünden gerekli destek

Eğitimde Liderlik: Okul M¼d¼rlerinin Rol¼ ve Etkisi

sağlandığı taktirde, bu sorunlar ortadan kaldırılabilecek ve okulların eskiden olduğu gibi sağlıklı, güvenli ve başarılı eğitim yuvalarına dönmeleri sağlanacaktır.

Okul m¼d¼rlerinin eğitim politikaları oluşturma s¼reçlerindeki etkisini artırmak için:

1. Okul m¼d¼rlerine daha fazla yetki ve özerklik verilmelidir.
2. Eğitimdeki yenilikçi yaklaşımlar hakkında mesleki gelişim fırsatları sağlanmalıdır.
3. M¼d¼rlerin eğitim politikaları konusunda daha fazla karar alma yetkisi tanınmalıdır.

Sonuç olarak, okul m¼d¼rlerinin eğitimdeki liderlik rollerinin güçlendirilmesi, eğitimdeki sürdürülebilir başarı için önemli bir adımdır.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Çalışmanın Tasarlanması | Design of Study: BB (%100)

Veri Toplanması | Data Acquisition: BB (%100)

Veri Analizi | Data Analysis: BB (%100)

Makalenin Yazımı | Writing up: BB (%100)

Makale Gönderimi ve Revizyonu | Submission and Revision: BB (%100)

Finansman / Grant Support

Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

The author declared that this study has received no financial support.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

The author has no conflict of interest to declare.

Kaynakça / References

Boote, D. N., & Beile, P. (2005). Scholars before researchers: On the centrality of the dissertation literature review in research preparation. *Educational Researcher*, 34(6), 3–15.

-
- Day, C., Gu, Q., & Sammons, P. (2016). The impact of leadership on student outcomes: How successful school leaders use transformational and instructional strategies to make a difference. *Educational Administration Quarterly*, 52(2), 221–258.
- Fullan, M. (2014). *Leading in a culture of change*.
- Hallinger, P. (2011). Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research. *Journal of Educational Administration*, 49(2), 125–142.
- Harris, A. (2002). Effective leadership in schools facing challenging contexts. *School Leadership & Management*, 22(1), 15–26.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A review of transformational school leadership research 1996–2005. *Leadership and Policy in Schools*, 4(3), 177–199.
- Pont, B., Nusche, D., & Moorman, H. (2008). *Improving school leadership*. OECD Publishing.
- Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types. *Educational Administration Quarterly*, 44(5).